

معاد

معاد

واژه **عربی** برگرفته از «عود» است و به معنای «بازگشتن»، «رستخیز» یا «دوبار هبرخاستن» (پس از مرگ) است. باور به **رستخیز** (معاد) یکی از اصول دین اسلام است. برخی معاد را تنها جسمانی (رجعت) یا تنها روحانی (آخرت) می‌دانند. معاد یکی از اصول دین اسلام و یکی از مهمترین آن‌هاست.

فهرست مندرجات

- ۱ - مفهوم شناسی معاد
- ۲ - انواع باور دینی
 - ۲.۱ - باور توحید
 - ۲.۲ - باور نبوت
 - ۲.۳ - باور معاد
- ۳ - تفاوت تلقی اسلام و دیگر ادیان
- ۴ - معاد و فلسفه دین
- ۵ - منبع:

مفهوم شناسی معاد

کلمه‌ی معاد از ریشه‌ی (ع و د) و بر وزن مفعول می‌باشد. اسم زمان و مکان و در زبان عربی بر این وزن به کار می‌رود. (عود) به معنای بازگشت است. بنابراین معنای لغوی (معاد) زمان یا مکان بازگشت است. معمولاً لفظ معاد در معنای اصطلاحی به کار برده می‌شود که منظور بازگشت به زندگانی پس از مرگ است. یعنی مرگ نقطه‌ی پایانی زندگانی انسان نیست، بلکه روزگاری انسان باید در محکمه عدل الهی حاضر شود و به پاسخ‌گویی بپردازد. بنابراین در اصطلاح، معاد به معنای بازگشت به عالم آخرت و زندگانی پس از مرگ است.

انواع باور دینی

کلمه معاد در اصطلاح دینی بیان‌کننده یک باور دینی است. می‌دانیم که باورهای دینی به طور کلی دو دسته هستند الف: باورها و اعتقادات اصلی و زیر بنایی ب: اعتقادات فرعی و روئبنایی؛ عقیده و باوری که معاد عهده دار بیان آن است از دسته اول بوده و در کنار باورهای «توحید» و «نبوت» اصول سه گانه و جدایی ناپذیر ادیان توحیدی را تشکیل می‌دهند،

← باور توحید

توحید: یعنی ایمان به آفرینگار و پروردگار یکتای دانای حی قادر متعال.... برای جهان هستی.

← باور نبوت

باور نبوت یعنی ایمان به پیامبران و برگزینگان الهی که برنامه سعادت بشری را به او اعلام می‌کنند.

← باور معاد

معاد، ایمان به روز واپسین و حیات جاودان انسانها پس از مرگ و جزا و پاداش اعمال آنها. چنانکه در بالا اشاره شد این سه اصل زیربنای فکری و اعتقادی هر دین آسمانی و توحیدی را تشکیل می‌دهند و انکار هر یک به منزله انکار آن دین است، اسلام نیز که مدعی است آخرین دین آسمانی می‌باشد از این قاعده مستثنی نیست. به تعبیر دیگر نمی‌توان فرض کرد

دین توحیدی ای باشد که یکی از اصول بالا از آن حذف شده باشد چه اسلام چه دین دیگری.

تفاوت تلقی اسلام و دیگر ادیان

در ادیان غیر توحیدی مفهومی ولو مشابه در بعضی وجوه با آنچه در ادیان توحیدی تحت عنوان «معد» مطرح شده، وجود ندارد ولی باید دانست تلقی این ادیان و فرق مذهبی اساسا با برداشت و تصویری که ادیان آسمانی از مساله معد ارائه می کنند متفاوت است. آنچه مسلم است در اصل اعتقاد به چنین واقعه ای در آینده زندگی بشری نه بین متفکران اسلامی اختلافی هست نه بین اسلام و دیگر ادیان آسمانی مثل یهودیت و مسیحیت. در کیفیت معد و شرح وقایع آن نیز در کلیت شباهت های بی نظیری بین آنها یافت می شود که نشان از سرچشمه واحد آنها دارد (هر چند بسیاری از ادیان آسمانی از گزند بنخواهن تحریف گر مصون نمانده اند) لیکن در جزئیات وقایع معد نه تنها در بین ادیان اختلاف وجود دارد بلکه گاهی در یک مساله حتی در بین اندیشمندان یک مذهب نیز اختلاف دیدگاه بوده هر یک برداشتی در آن زمینه ارائه کرده است. این اختلاف نظرها در مباحثی نظیر تلقی های ادیان و متفکرین نسبت به حقیقت معد، حقیقت مرگ وقایع پس از مرگ و عالم برزخ، وقایع قیامت، شفاعت، معد جسمانی و روحانی و مباحثی از این دست بروز کرده و متفکرین را بر آن داشته در این مباحث وارد میدان تحقیق و تفکر شوند و با جمع بندی میان اشارات عقلی و ادله نقلی سعی در برداشتن پرده از حقیقت این واقعه سر نوشت ساز برای حال و آینده بشر کنند.

معد و فلسفه دین

نکته قابل توجه اینکه معد به عنوان یک گزاره دینی مورد توجه اندیشمندان فعال در حوزه فلسفه دین نیز قرار گرفته است. این اندیشمندان در صدد هستند صرف نظر از اعتقادات مذهبی شخص خود که می تواند حتی منکر هر دینی هم باشد به بررسی عقلی و خردگرایانه گزاره های دینی پرداخته و آنها را بررسی کنند (هر چند عملا حوزه فعالیت این دانشمندان به گزاره های دین مسیحیت اختصاص یافته).

منبع:

کتاب اصول عقاید و دستورات دینی علامه طباطبایی ۱-۴ ص ۲۱۳ تا ۲۱۵

رده های این صفحه: [اصطلاحات اسلامی](#)